

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 013517 14 Krž

Datum donošenja: 25.02.2015. godine

Datum otpreme: 12.03.2015. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu:

sudija Mirko Božović, kao predsjednik vijeća

sudija Redžib Begić, kao član vijeća

sudija Mirza Jusufović, kao član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

ABDULADHIMA MAKTOUFA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Slavica Terzić

Branilac optuženog Abduladhima Maktoufa:

Advokat Adil Lozo

Broj: S1 1 K 013517 14 Krž
Sarajevo, 25.02.2015. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Mirze Jusufovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Nevene Aličehajić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Abduladhima Maktoufa, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, u vezi sa članom 24. istog zakona, odlučujući o žalbi branioca optuženog Abduladhima Maktoufa, advokata Adila Loze, izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 013517 13 Krl od 11.07.2014. godine, nakon održane javne sjednice vijeća Apelacionog odjeljenja u prisustvu tužiteljice Tužilaštva Bosne i Hercegovine Slavice Terzić, optuženog Abduladhima Maktoufa i njegovog branioca, advokata Adila Loze, dana 25.02.2015. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Žalba branioca optuženog Abduladhima Maktoufa **se djelimično uvažava** te se presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 013517 13 Krl od 11.07.2014. godine, **preinačava** u dijelu kojim je odlučeno koje se presude djelimično stavljaju van snage, kao i u odluci o kazni, tako što se **djelimično stavlja van snage presuda Suda Bosne i Hercegovine broj KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine**, te se optuženi Abduladhim Maktouf, za krivično djelo koje je pobijanom presudom kvalifikovano kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, u vezi sa članom 24. istog zakona, a za koje je oglašen kivilim presudom koja je djelimično stavljena van snage, uz primjenu odredaba članova 33., 34., 38., 41., 42. tačka 1. i 43. stav 1. tačka 1. navedenog zakona, **osuđuje** na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, a u koju kaznu mu se, na osnovu člana 50. istog zakona, uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, i to od 11.06.2004. godine do 04.05.2006. godine i izdržana kazna od 04.05.2006. godine do 12.06.2009. godine.

U preostalom dijelu pobijana presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 013517 13 Krl od 11.07.2014. godine, presude ovog suda broj X-127/04 od 01.07.2005. godine i KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine, djelimično su stavljene van snage, i to u dijelu odluke o primjeni krivičnog zakona, pa su radnje, za koje je optuženi Abduladhim Maktouf presudom broj KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine oglašen krivim, pravno kvalifikovane kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije¹ (u daljem tekstu preuzeti KZ SFRJ), u vezi sa članom 24. istog zakona (pomaganje), kao i u pogledu odluke o kazni, pa je optuženi Abduladhim Maktouf, na osnovu navedenog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba članova 33., 34., 38. i 41. preuzetog KZ SFRJ, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina. U preostalom dijelu, kako stoji u izreci pobijane presude, presude Suda Bosne i Hercegovine broj X-127/04 od 01.07.2005. godine i KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine, ostale su na snazi. Nadalje, na osnovu člana 50. preuzetog KZ SFRJ, odlučeno je da se vrijeme koje je optuženi Abduladhim Maktouf proveo u pritvoru i to od 11.06.2004. godine do 04.05.2006. godine i izdržana kazna od 04.05.2006. godine do 12.06.2009. godine, uračunavaju u kaznu izrečenu pobijanom presudom.

2. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog Abduladhima Maktoufa, advokat Adil Lozo, zbog bitne povrede odredaba zakona o krivičnom postupku i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja prihvati žalbu kao osnovanu, te pobijanu presudu u cijelosti ukine i odluči da se povrede odredaba krivičnog postupka otklone u ponovljenom postupku pred vijećem Apelacionog odjeljenja, ili preinači u dijelu kazne, tako što će optuženom Abduladhimu Maktoufu za počinjeno krivično djelo izreći kaznu zatvora u trajanju od godinu dana.

3. Tužilaštvo je dostavilo odgovor na žalbu branioca optuženog u kojem ističe da su žalbeni prigovori neosnovani, te se predlaže da Apelaciono vijeće žalbu odbije kao neosnovanu.

4. U skladu sa odredbom člana 304. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), dana 25.02.2015. godine, održana je javna sjednica apelacionog vijeća kojoj su pristupili uredno pozvani stranke i branilac optuženog.

5. Branilac optuženog je u kraćem izložio razloge žalbe, ističući da u cijelosti ostaje kod svih razloga i prijedloga.

¹ Uredba sa zakonskom snagom o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je preuzet kao republički zakon za vrijeme

6. Tužiteljica je ukratko izložila odgovor na žalbu, predlažući da se žalba odbije kao neosnovana.

7. Nakon što je ispitalo presudu u granicama žalbenih prigovora, apelaciono vijeće je odluku kao u izreci donijelo iz sljedećih razloga:

8. Žalbom branioca optuženog Abduladhima Maktoufa se prvenstveno, po ocjeni ovog vijeća, osnovano ukazuje, da prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi dolazi u jednu kontradikciju, jer je izrekom te presude odlučeno da presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-127/04 od 01.07.2005. godine ostaje na snazi, iako je, kako se to navodi u obrazloženju pobijane presude, ta presuda ukinuta rješenjem od 23.11.2005. godine, te je apelaciono vijeće Suda BiH poslije održanog pretresa donijelo novu odluku, odnosno presudu broj KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine. Stoga je, našavši takav prigovor osnovanim, ovo vijeće uvaživši žalbu branioca u tom dijelu, navedenu nepravilnost prvostepene presude ovom presudom, donoseći odluku u kao izreci, otklonilo.

9. Nadalje, branilac žalbom ukazuje da odbrana i optuženi prihvataju u cijelosti sadržaj odluke Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u predmetu Maktouf i Damjanović protiv Bosne i Hercegovine, donesene po aplikacijama broj 2312/08 i 34179/08 od 18.07.2013. godine, kojom je utvrđena povreda člana 7. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP), usljed retroaktivne primjene KZ BiH iz 2003. godine, umjesto preuzetog KZ SFRJ iz 1976. godine, u kojoj odluci je ESLJP zaključio da *„...s obzirom da postoji realna mogućnost da je retroaktivna primjena Zakona iz 2003. godine bila na štetu aplikanta, ne može se reći da im je osigurana cjelotvorna zaštita od nametanja veće kazne, što predstavlja povredu člana 7. Konvencije...“*. Navedenom odlukom ESLJP, a kako to prihvata i branilac optuženog, nije doveo u pitanje postojanje krivičnog djela, a niti krivične odgovornosti optuženog za djelo za koje je oglašen krivim navedenom pravosnažnom presudom. No i pored toga branilac ukazuje da je prvostepeno vijeće počinilo bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, time što je „samo formalno“ provelo glavni pretres, odnosno nije dopustilo odbrani da predloži i izvede dokaze, a koji bi po ocjeni branioca bili od uticaja na pravilno uvjerenje vijeća o opravdanosti visine kazne koju bi to vijeće odredilo. S tim u vezi branilac ističe da je prvostepeno vijeće neosnovano odbilo braniocu optuženog da se izjasni o prijedlogu dokaza koje je namjeravao izvesti u ponovljenom postupku, a time i da se neposredno pred vijećem koje je donijelo pobijanu odluku izvedu dokazi saslušanjem izvjesnog „svjedoka“, za kojeg branilac ističe da je organizator i direktni izvršilac događaja za koji je optuženi oglašen krivim, te svjedoci Ivo Fišić, Kazimir Pobrić i Salko Beba, ali i dokazi koji mogu biti od uticaja na visinu kazne koji su izvedeni u toku ranijeg postupka. Iz navedenog razloga, kako branilac ističe, povrijeđen je princip neposrednosti, ali i odredba člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu EKLJP) jer je o visini kazne odlučivalo vijeće koje nije upoznato sa sadržajem dokaza koji su izvedeni u 2005. i 2006. godini.

neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja (Sl.list RBiH broj 6/92) i Zakon o potvrđivanju uredbi sa zakonskom snagom (Sl. list RBiH broj 13/94;

10. Apelaciono vijeće istaknute prigovore o navodno počinjenoj bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka nalazi neosnovanim.

11. Ovo vijeće prije svega primjećuje da ističući prigovor bitne povrede odredaba krivičnog postupka, branilac osuđenog faktički zapada u protivrječnost, jer ističe da prihvata u cijelosti odluku ESLJP, te da ne dovodi u pitanje pravosnažnom presudom utvrđeno postojanje krivice optuženog za radnje činjenično opisane u presudi Suda Bosne i Hercegovine broj KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine, ali ipak ukazuje na navodnu povredu principa neposrednosti, jer da prvostepeno vijeće prilikom donošenja pobijane presude nije imalo uvid u dokaze na temelju kojih je navedena presuda donešena, kao i da je onemogućilo odbranu u izvođenju nekih novih dokaza. Istina, branilac u žalbi ističe da bi se ti dokazi odnosili na utvrđivanje okolnosti koje su od značaja za odluku o kazni. Međutim, kada se ima u vidu sadržaj žalbe u dijelu u kojem se obrazlaže na koje okolnosti bi se predloženi dokazi izvodili, očigledno je da bi se to odnosilo na okolnosti pod kojima je počinjeno krivično djelo. Tako se u žalbi navodi da bi jedan od svjedoka (u žalbi označen kao svjedok pod navodnicima) izjavio da je upravo on osmislio, organizovao i učestvovao u odvođenju civila, da bi svjedok Ivo Fišić pojasnio sudu okolnosti o eventualnoj odgovornosti „svjedoka“ i drugih osoba koji su ga odveli iz njegovog stana, svjedok Kazimir Pobrić svjedočio bi o tome da ga je optuženi treći dan oslobodio i dovezao do Travnika, dok bi svjedok Salko Beba posvjedočio ta je tadašnji tužilac iz ovog predmeta od njega tražio da lažno svjedoči protiv Abduladhima Maktoufa zaprijetivši mu da bi moga izgubiti službenički posao.

12. Postupajući u ponovljenom krivičnom postupku čije je ponavljanje proizašlo iz postojanja naprijed navedene odluke ESLJP prvostepeno vijeće je, obzirom da postojanje djela i krivice optuženog nije upitno, u postupku donošenja pobijane odluke bilo u obavezi ograničiti se samo na pitanje primjene zakona i odluke o kazni, pri čemu je bilo vezano za sva činjenična utvrđenja i zaključke iz presude ovog Suda broj KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine. Kako i okolnosti od značaja za odluku o kazni proizilaze iz činjeničnih utvrđenja vezanih za počinjenje krivičnog djela i krivične odgovornosti optuženog, a što je utvrđeno pravosnažnom presudom broj KPŽ-32/05 od 04.04.2006. godine, to je za takva utvrđenja prvostepeno vijeće koje je donijelo pobijanu presudu bilo i vezano, pri čemu je odbrani, suprotno prigovoru branioca, omogućeno u ponovljenom postupku izvođenje novih materijalnih dokaza na okolnost visine kazne, te je po ocjeni ovog vijeća, prvostepeno vijeće pravilno postupilo kada je odbilo prijedloge odbrane za saslušanje naprijed navedenih svjedoka. Iz navedenog razloga, po ocjeni ovog vijeća, žalbom branioca optuženog se neosnovano ističe da je prvostepeno vijeće na navedeni način povrijedilo princip neposrednosti, a niti je time povrijeđeno pravo na pravično suđenje zagarantovano članom 6. EKLJP. Stoga se neosnovano žalbom branioca optuženog prvostepena presuda pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

13. Ispitujući pak žalbene prigovore koji se tiču odluke o kazni, ovo vijeće nalazi da branilac optuženog osnovano ukazuje da je kazna koju je prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi izreklo optuženom, previsoko odmjeren, ako se imaju u vidu sve okolnosti vezane za učešće optuženog u izvršenju krivičnog djela, kao olakšavajuće okolnosti koje su prvostepenom presudom utvrđene na strani optuženog. Kod ovakvog zaključka

ovo vijeće je prvenstveno imalo u vidu činjenicu da je optuženi Maktouf oglašen krivim za pomaganje u izvršenju krivičnog djela, te da je odredbom člana 24. preuzetog KZ SFRJ propisano da se pomagač može blaže kazniti, kao i odredbu člana 42. tačka 1. istog zakona koja kao jedan od osnova za ublažavanje zakonom propisane kazne određuje slučajeve kada zakon predviđa da se učinilac krivičnog djela može blaže kazniti. Upravo ova činjenica, dovedena u vezu sa okolnostima koje imaju karakter olakšavajućih, i to, činjenica da je optuženi porodičan čovjek, otac četvero djece od kojih je jedno maloljetno, ranija neosuđivanost optuženog, njegovo dobro držanje tokom cijelog pretresa, kao i doprinos optuženog u vraćanju oštećenog Kazimira Pobrića iz kampa gdje je bio zatočen u Travniku, na koje sve okolnosti i branilac dodatno žalbom ukazuje, opravdava zaključak da je u konkretnom slučaju, suprotno drugačijem stavu iz pobijane presude, optuženom trebalo ublažiti zakonom propisanu kaznu i izreći mu kaznu ispod minimuma kazne zatvora od pet godina koja je preuzetim KZ SFRJ propisana za krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim.

14. Opredjeljujući se o visini kazne koju je za počinjeno krivično djelo trebalo izreći optuženom, ovo vijeće je imalo u vidu naprijed navedene olakšavajuće okolnosti koje su pravilno utvrđene na strani optuženog i kao takve cijenjene i od strane prvostepenog vijeća. Međutim, kada su u pitanju otežavajuće okolnosti koje je prvostepeno vijeće utvrdilo na strani optuženog ovo vijeće nalazi da neke od tih okolnosti nisu pravilno utvrđene. Tako iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je kao otežavajuće okolnosti na strani optuženog prvostepeno vijeće cijenilo i to da su oteta lica bili nenaoružana i izvan borbenog konteksta, te da su imali status civila, kao i umišljaj optuženog u izvršenju krivičnog djela. Status oštećenih kao civilnih lica predstavlja bitno obilježje bića krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim, a umišljajno postupanje uvjet za oglašavanje krivim pomagača, pa stoga ove okolnosti nisu mogle biti dvostruko cijenjene i kao otežavajuće okolnosti kod odmjeravanja kazne.

15. Cijeneći sve navedeno, ovo vijeće nalazi da je kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine adekvatna kako prirodi i težini krivičnog djela, tako i stepenu krivične odgovornosti optuženog, kao i svrsi kažnjavanja propisanoj u članu 33. preuzetog KZ SFRJ.

16. Iz svih navedenih razloga, a na osnovu člana 314. stav 1. ZKP BiH, valjalo je djelimičnim uvažavanjem žalbe branioca optuženog preinačiti prvostepenu presudu na način kako je to odlučeno u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR:

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Nevena Alićehajić

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.